

Nova stojnica je lahko tudi klopca

Prototip prihodnje leto *Biro Medprostor zmagal na natečaju – Menjava starih s sodobnejšimi bo postopna – Pomisleki varuhov dediščine*

LJUBLJANA – Javno podjetje Ljubljanska parkirišča in tržnice (LPT) je pod Plečnikovimi arkadami včeraj odprlo razstavo natečajnih rešitev za novo veliko kovinsko prodajno stojnico. Trajala bo do 5. novembra, od nje pa si obetajo, da bodo dobili veliko pripombe in predlogov, kako jo pri izdelavi prototipa čim bolj približati potrebam kupcev, prodajalcev in obiskovalcev ljubljanskih tržnic.

JANEZ PETKOVŠEK

Ob odprtju je direktorica LPT Matja Duhovnik dejala, da so na anketni natečaj povabili štiri priznana projektantska podjetja (Medprostor – Rok Žnidaršič, Genius Loci – Jadranka Grmek, Atelier – Jurij Kobe, Ambient – Miha Kerin), da bi dobili najboljšo rešitev za nove kovinske stojnice, ki bodo v prihodnosti predstavljale del posodobljene tipske urbane opreme MOL. Pod njimi bi najemniki prodajali sadje in zelenjavno, namestili pa bi jih na glavni tržnici na Vodnikovem trgu in pred tržnicama v Mostah in Kosezah.

Omenjeni povabljeni so imeli nalogu, da mora nova stojnica zagotavljati najmanj šest kvadratnih metrov površine za razstavo blaga in najmanj 3,5 kvadratnega metra

za njegovo shranjevanje ter primerno zaščito prodajalca in blaga. Pri zasnovah prodajalnega pulta so morali upoštevati vse funkcionalne zahteve in ergonomskie mere. Zaželeno je bilo, da se streha po končani prodaji zloži oziroma shrani in zaščiti, da rešitev omogoča združevanje več stojnic v nize ter da je vsaka stojnica oblikovana tako, da za prevažanje ni potrebna izdaja dovoljena za izredni prevoz.

Komisija, ki so jo sestavljali Mateja Duhovnik (sicer tudi arhitektka) in Geza Horvat iz LPT ter podžupan Janez Koželj, je za najboljšo rešitev razglasila predlog biroja Medprostor Roka Žnidaršiča, čeprav so tudi vse druge rešitve izpolnjevale natečajne pogoje o uporabnosti stojnice in rokovovanju z njo. Za izbor najboljše je bil odločiljen »presežek v zasnovi konstrukcije in detajlov, ki omogočajo prilagodljivost stojnice različnim pogojem prodaje in možnostim uporabe«.

Presegli pričakovanja

Kot je v obrazložitvi zmagovalne rešitve zapisal Janez Koželj, gre pri rešitvi Roka Žnidaršiča s soavtorji za enovito konstrukcijo stojnice v obliki zabojnika iz škatlastih profилov in lahkih aluminijastih satastih plošč, ki se zapira z dvigno streho s plinsko vzmetjo. Prodajni pult je izvezan na ploščo, ima pa polico za prodajo in polico za razstavo blaga ter prostor za blagajno. Za osvetlitev so

Prvonagrajena rešitev biroja Medprostor stojnico po zaprtju spremeni v prostor za posejanje. VIZUALIZACIJA ARHIV LPT

predvideli ploskovno LED-svetilko. Dvigna streha zagotavlja popolno zavetje stojnice pred vremenskimi vplivi z vseh strani. Ko je zaprt, se spusti do višine, na kateri je mogoče sedeti ali leči kot na klopi. Stojnice je mogoče v parih sestavljati v nize v vmesnim prehodom.

Koželj meni, da tako stojnica rešuje vse probleme, je v primerjavi s sedanjo »znaten presežek uporabnosti« in tako v odprti kot zaprti obliki deluje prijazno, prodajni prostor pa da je v vsaki situaciji videti pospravljen. Njena okolica je tako vedno urejena, še posebno ko je tržnica zaprta in postane trg. Zaradi vsega naštetege je žirija ta predlog izbrala za izvedbo poskusnega prototipa.

Vsaka stojnica bo imela tudi elektriko, pri čemer bi lahko bila

celo samozadostna. Na strehi je predvidena namestitev sončnih celic za proizvodnjo lastne električne energije, ki bi zadoščala za razsvetljavo in ogrevanje strehe.

Oddajte pripombe

Ker se komisija zaveda, da izbrana rešitev kljub funkcionalnim izboljšavam, še posebno v zaprti obliki, zapolnjuje in zastira odprt prostor tržnice, površine stranic in strehe pa bi lahko bile izpostavljene vandalskim napadom, so se odločili, da pred dokončno odločitvijo o množični postavitvi končnega izdelka izvedejo poskusno postavitev prototipa na glavni tržnici.

Še pred izdelavo prototipa bodo do 5. novembra na razstavnem prostoru s knjigo vtipov poskušali pri-

dobiti čim več koristnih pripombe in predlogov za izboljšave, na katere jih bodo opozorili obiskovalci, kupci izdelkov, predvsem pa prodajalci sadja, zelenjave, rož in drugih izdelkov, ki svoje blago prodajajo na glavni in drugih ljubljanskih tržnicah.

Med prvimi pripombam v knjigi vtipov smo že prvi dan zasledili nekaj poahl na račun dobre oziroma sodobne arhitekture, eden od prodajalcev na ljubljanski glavni tržnici je zapisal, da naj bi pred izdelavo novega tipa stojnice za mnenje vprašali uporabnike, češ da bi jo bilo treba še dodelati. Prodajalci so v pogovoru z Rokom Žnidaršičem že omenjali, da za njihove potrebe morda ni najprimernejši razstavni pult pod velikim kotom (nekateri

bi raje imeli ravne prodajne površine), nekateri drugi pa so opozarjali, da je pult predolg in da prodajalec ne bo mogel seči do vseh izdelkov, ne da bi moral iti naokoli. Zato so mu predlagali, da bi bila na sredini odprtina, ki bi prodajalcu omogočala lažji dostop do vseh delov stojnice z razstavljenim sadjem in zelenjavo.

Varuh dediščine opozarjajo

Med obiskovalci razstave smo zasledili tudi več predstavnikov zavoda za varstvo kulturne dediščine. Eden od njih je dejal, da natečajne rešitve vidi prvič in da sicer niso slabe, a da se postavlja vprašanje, kako in kam umestiti velike stojnice. Da bi te stale blizu Plečnikovih arkad na severnem delu glavne

tržnice, po njegovem mnenju ne pride v poštev, saj te ne smejo dominirati nad Plečnikovo dediščino oziroma zastirati pogled nanjo. Zato bi morda kakšna lahko stala le ob robu Mahrove hiše, nikakor pa ne v osrednjem delu tržnice. Še posebno pa ne v nizih, vzporednih z arkadami. Glede na povedano je njihova postavitev verjetnejša na ploščadi Pogačarjevega trga ali v začelju sedanje pokrite tržnice, kjer zdaj poteka predvsem prodaja rož. V Kosezah in Mostah pa njihova postavitev najbrž ne bi bila problematična.

Slišali pa smo namig, da bi bile nove kovinske stojnice dober nadomestek za sedanje hiške, ki jih pred novim letom postavljajo ob Ljubljanici.

KDAJ JIH BODO ZAČELI POSTAVLJATI?

V LPT so na vprašanje, kdaj in kje bodo začeli postavljati prve kovinske prodajne stojnice, odgovorili, da bodo prototipsko postavili prihodnje leto. Kdaj jih bodo kot končne izdelke začeli postavljati na vseh treh naštetih tržnicah, pa ne upajo napovedati. Ker te ne bodo poceni, bodo sedanje (teh imajo več kot sto) nadomeščali postopno. Poudarili so še, da njihovo umeščanje ne pomeni, da se bodo na ta račun odpovedali klasičnim prodajnim klopcem in da bodo drugi tipi stojnic povsem izginili.